

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Філософський факультет

Кафедра політології

Інститут високих технологій

Кафедра молекулярної біотехнології та біоінформатики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з науково-педагогічної роботи
Галина ГРАБЧУК

« 24 » березня 2021 року

Григорук 29

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ

для студентів

галузь знань	09 Біологія
спеціальність	091 Біологія
освітній рівень	Перший (бакалаврський)
освітньої програми	Біологія (високі технології)
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Мельник Віктор Мирославович, кандидат політичних наук, асистент кафедри політології

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

Київ 2021

Розробники: *Каращук Микола Григорович*, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології;

Мельник Віктор Мирославович, кандидат політичних наук, асистент кафедри політології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Завідувач кафедри молекулярної біотехнології
та біоінформатики
Олексій НИПОРКО

Протокол №7 від «05» лютого 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією
Інституту високих технологій

Протокол від «05» березня 2021 року №3

Голова науково-методичної комісії

Наталя РУСІНЧУК

Вступ

1. Метою дисципліни є формування у студентів уявлення про функціонування та розвиток сучасного суспільства, специфіку соціологічного і політологічного пізнання проблем і тенденцій суспільного розвитку, політики і влади, взаємодію людини з різними інституціями, особливості сучасного українського політичного процесу у порівняльному контексті.

2. Попередні вимоги до вивчення навчальної дисципліни

До початку вивчення цього курсу студенти повинні:

мати узагальнені **знання** про процеси та явища суспільного буття, про філософські, культурні, політико-правові та соціально-економічні основи життя суспільства;

вміти збирати та аналізувати інформацію щодо подій, процесів та явищ соціально-політичного життя суспільства;

володіти елементарними навичками використання інформаційних джерел; наукового дослідження та управління інформацією.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «*Соціально-політичні студії*» спрямована на розкриття особливостей соціологічного і політологічного знання про суспільство, моделей соціального порядку і взаємодій, базових вимірів та проблем сучасного суспільства, логіки його розвитку, соціально-культурних і політично-культурних характеристик і тенденцій розвитку сучасного українського суспільства. Під час вивчення дисципліни увага зосереджується на вимірах цінностей, ідентичності, нерівностей, соціальної солідарності і конфліктів, соціальних відносин в системах зайнятості і політики, історії політичної думки, питанням влади, режимів у політиці, політичним системам суспільства та державі, громадянському суспільству, демократії, партіям та партійним системам, виборам, світовій політиці тощо.

4. Завдання (навчальні цілі) – сформувати у студентів цілісну систему знань про сучасні дослідження в політичній науці, основну проблематику, дослідницькі підходи та методології вивчення сучасних політичних процесів. В результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й використовувати їх у своїх самостійних дослідженнях політичних процесів, вмюючи надавати неупереджену експертну оцінку дослідженим явищам та процесам внутрішньої та зовнішньої політики.

Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо з метою збереження природного навколишнього середовища.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
Знати:				
1.1	сутність основних соціальних і політичних явищ, які є предметом соціологічних та політологічних студій	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, конспект періоджерел, завдання для самостійної роботи	20
1.2	закономірності соціального та політичного життя, соціальних та політичних відносин і процесів, сучасні моделі соціального і політичного порядку	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, завдання для самостійної роботи	20
Вміти:				
2.1	аналізувати соціальні і політичні явища, критично оцінювати їх, коли вони представлені в ЗМІ та в соціальних інтернет-мережах, надавати їм інтерпретації з позицій сучасного соціологічного та політологічного знання	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, завдання для самостійної роботи	10
2.2	знаходити пояснення проблемам соціальної, громадсько-політичної та професійної діяльності в закономірностях функціонування суспільства, політики і влади	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, завдання для самостійної роботи	10
2.3	аналізувати процеси у внутрішньому та міжнародному соціально-політичному житті, визначати та розкривати сутність актуальних соціальних і політичних проблем, конфліктів сучасного суспільства, їх умови і чинники виникнення та врегулювання	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, завдання для самостійної роботи, контрольна робота	10
Комунікація:				
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої соціально-політичної літератури	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, завдання для самостійної роботи,	5
3.2	представляти результати проведених досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, завдання для самостійної роботи	5
	вести полеміку стосовно	Семінарське	Участь в дискусії на	10

3.3	актуальних соціально-політичних проблем внутрішнього та міжнародного життя	заняття	семінарському заняття	
	Автономність та відповідальність			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу із соціально-політичних досліджень, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, конспект першоджерел, завдання для самостійної роботи, контрольна робота	5
4.2	нести відповідальність за достовірність інформації, яка повідомляється під час семінарських занять та використовується при написанні самостійних робіт	Семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді, завдання для самостійної роботи	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)									
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2
ПР01. Розуміти соціальні та економічні наслідки впровадження новітніх розробок у галузі біології у професійній діяльності.	+	+	+	+	+					
ПР04. Спілкуватися усно і письмово з професійних питань з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі, державною та іноземною мовами.						+	+	+	+	
ПР23. Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства			+	+	+				+	+

7. Схема формування оцінки

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної підготовки – результати навчання (знання 1.1 – 1.2), що складає 40% від загальної оцінки та оцінювання практичної підготовки – результати навчання (вміння 2.1-2.3); (комунікація 3.1-3.2); (автономність та відповідальність 4.1-4.2), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

1. **Усна доповідь:** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 26-35 балів;
2. **Доповнення /участь у дискусії:** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 5-15 балів;
3. **Самостійна робота: (конспект першоджерел):** РН 1.1, 4.1 – 5-10 балів;
4. **Самостійна робота: (аналітичне завдання):** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 6-10 балів;
5. **Самостійна робота: (презентація проекту):** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 6-10 балів;

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за аудиторну роботу (усні доповіді, доповнення та участь в дискусіях на семінарах)

та за самостійні роботи (робота з текстами, дослідження цінностей, написання тексту рекомендацій). Всі види робіт за семестр мають у підсумку:

- в максимальному вимірі 80 балів
- в мінімальному вимірі 48 балів

У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати завдання на семінар в письмовій формі.

Підсумкова контрольна робота в письмовій формі– РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 12-20 балів.

Підсумкове оцінювання у формі заліку:

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкової контрольної роботи. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критичний мінімум – 60 балів, для одержання заліку необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми в письмовій формі та здати/надіслати електронною поштою викладачу, що проводить семінарські заняття.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 48, максимум 80 балів) та підсумкової контрольної роботи (мінімум 12, максимум 20 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрова робота		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 бали	Max – 80 балів
Аудиторна робота:	Усна доповідь до тем: 1, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 16 протягом семестру, згідно з графіком навчальних занять. У разі відсутності студента на занятті теми необхідно відпрацювати в письмовому вигляді	Min – 26	Max – 35
	Доповнення, участь в дискусіях до тем: 1, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 16 протягом семестру, згідно з графіком навчальних занять.	Min – 5	Max – 15
Самостійна робота	До тем 2, 9: Самостійна робота з текстами – конспект 5 текстів.	Min – 5	Max – 10
	До теми 3: Аналітичне завдання на задану лектором тему (аналітична розвідка, презентація)	Min – 6	Max – 10
	До теми 7: Презентація проекту на визначену тему.	Min – 6	Max – 10
Підсумкова	До тем 1-9	Min – 12	Max – 20

контрольна робота			
Підсумкова оцінка з дисципліни		60	100

Критерії оцінювання:

1. Аудиторна робота:

Усна доповідь:

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу;

4 бали – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності;

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, Має у відповіді суттєві неточності;

2 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді.

Доповнення / участь в дискусіях:

3 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми,

2 бали – доповнення змістовне

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію

2. Самостійна робота (конспект першоджерел):

2 бали – студент опрацював необхідний текст із цитуванням та відповідними власними зауваженнями та поясненнями;

1 бал – студент законспектував текст без цитувань та пояснень.

3. Самостійна робота (аналітичне завдання, презентація проєкту):

10-9 балів – студент у повномуобсязіволодієматеріалом, вільно та аргументованоїгопрезентує, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження

8-6 балів – студент у достатньомуобсязіволодієматеріалом, вільноїгопрезентує, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження. Допускаються несуттєві неточності

5-4 балів – в цілому володіє матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну літературу, робота містить суттєві неточності

3-0 балів – не в повномуобсязіволодієматеріалом, фрагментарно та поверховоїго викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань

4. Підсумкова контрольна робота:

20-16 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість здійсненого дослідження / підсумкової контрольної роботи

15-11 балів – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / підсумкової контрольної роботи. Допускаються несуттєві неточності

10-6 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

5-0 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань

Шкала відповідності

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самост. робота
Частина1. Вступ до соціології				
	Тема 1. Поняття суспільства. Типологізація суспільств.	2	2	2
	Тема 2. Етапи формування наукового знання про суспільство та виникнення соціології як науки.			4
	Тема 3. Суспільство як система. Соціальна структура суспільства.	1	1	2
	Тема 4. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність.	1	1	2
	Тема 5. Соціальні зміни: їх механізми та результати.	1		4
	Тема 6. Поняття соціальних технологій і їх вплив на суспільство.	1	1	2
	Тема 7. Основні методи збору та аналізу емпіричної соціологічної інформації.	1	1	
Частина2. Вступ до політології				
1	Тема 8. Знання про політику і суспільство	1	1	2
2	Тема 9. Еволюція політичного знання	1		2
3	Тема 10. Політична система суспільства	1	1	2
4	Тема 11. Демократія як суспільна практика і політичний режим	1		2
5	Тема 12. Політичні партії та громадсько-політичні об'єднання	1	1	2
6	Тема 13. Вибори та виборчі системи		1	1
7	Тема 14. Політична культура та ідеологія		1	1
8	Тема 15. Соціальні та політичні конфлікти: сутність, класифікація, шляхи розв'язання	1		2
9	Тема 16. Україна і світовий політичний процес	1	1	1
	Підсумкова контрольна робота		2	
	Всього	14	14	31

Загальний обсяг **60** год., в тому числі:

Лекцій – **14** год.

Семінарів –14 год.
 Консультації – 1 год.
 Самостійна робота –31 год.

Рекомендована література

До 1 частини

Основна:

1. Гіденс Е. Соціологія. - К., Основи. - 1999.– 835 с.
2. Короткий оксфордський політичний словник. - К., Основи. - 2006. - 789 с.
3. Кузьменко Т.М. Соціологія / Навчальний посібник. – Київ: «Центр учбової літератури», 2010. – 320 с.
4. Політологічний енциклопедичний словник / В.Б. Авер'янов, І.В. Алексєєнко, С.С. Андрєєв та ін.; В.П. Горбатенко (упоряд.), Ю.С. Шемшученко та ін. – К., 2004. – 428 с.
5. Політологія: відповіді на питання екзаменаційних білетів: Навчальний посібник / за ред. В.Ф.Цвixa. – К.: Знання, 2012. – 374 с.
6. Політологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. / За ред. Цвixa В.Ф., Батрименка О.В. - К.: ВПЦ “Київський університет”, 2010 – 629 с.
7. Соціологія: навч. посібник / За редакцією С.О. Макєєва. – К., 1999.
8. Спеціальні та галузеві соціології / За ред. В.Є.Пилипенка / Навч.посібник 2-е видання. – К.: «Каравела», 2004. – 350 с.
9. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 472 с.

Додаткова:

1. Арістотель. Політика. Пер. з давньогрек. та передм. О. Кислюка. – К.: Основи. 2003. – 239 с.
2. Бергер П. Приглашение в социологию. Гуманистическая перспектива. М.: Аспект-Пресс, 1996. – 264 с.
3. Вебер М. Государство и общество / Макс Вебер; пер. з нім. М. Кушнір. — К.: Всесвіт, 2013. — 1112 с.
4. Вебер М. Покликання до політики // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. Олександр Погорілий. – К.: Основи, 1998. – С. 173-191.
5. Вектори змін українського суспільства / За ред. В.М.Ворони, М.О.Шульги. – К.: Інститут соціології НАН України, 2014. – 466 с.
6. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології (від античності до початку ХХ ст.). К.: Либідь. 1993.
7. Истон Д. Категории системного анализа политики / Антология мировой политической мысли. В 5 т. Т.II. Зарубежная политическая мысль в XX в. – М.: Мысль, 1997.– С. 630-642.
8. Кирилюк Ф.М., Батрименко О.В. Історія зарубіжних політичних вчень. Навч.-метод. посібник. – К.: ТОВ “ХХІ століття: Діалог культур”, 2005. – 256 с.
9. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера / Євгеній Причепій (ред.). – К.: ВК ТОВ “Тандем”, 2002. – 582 с.
10. Ленуар Р., Мерльє Д., Пенто Л., Шампань П. Начала практической социологии / Пер.сфр. – М.: Институт экспериментальной социологии; СПб: «Алтейя», 2001. – 410 с.
11. Мак'явеллі Н. Державець. Флорентійські хроніки– К.: Фоліо, 2013. – 512 с.
12. Мертон Р. Социальная теория и социальная структура (фрагменты) / Подобщ. ред. В.В.Танчера. – Киев: Ин-т социологии, 1996. – 112 с.
13. Миллс Ч.Р. Социологическое изображение // пер. с англ. О.А.Обремко. М.: Nota Bene, 2001. – 264 с.
14. Парсонс В. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики. - К.: Києво-Могилянська академія, 2006. - 550 с.
15. Платон. Держава. – К.: Основи, 2005. – 355 с.

16. Рассел Б. История западной философии и ее связи с политическими и социальными условиями от Античности до наших дней. - М., 2010. - 832 с.
17. Соціологія політики: Енцикл.словник / Авт.-упоряд. В.А. Полторак, О.В. Петров, А.В.Толстоухов. – К.: Вид-во Європ.ун-ту, 2009. – 442 с.
18. Heywood A. Political Ideologies: An Introduction. - Palgrave Macmillan; Fifth Edition, 2012. - 392 p.
19. Introduction to Politics / R. Garner (Author), P. Ferdinand (Author), S. Lawson (Author). - Oxford University Press; 2 edition, 2012. - 560 p.
20. Lipset S. M. Political Man: The Social Bases of Politics. - The Johns Hopkins University Press, 1981. - 608 p.

До 2 частини

Основна:

10. Гіденс Е. Соціологія. - К., Основи. - 1999. – 835 с.
11. Короткий оксфордський політичний словник. - К., Основи. - 2006. - 789 с.
12. Кузьменко Т.М. Соціологія / Навчальний посібник. – Київ: «Центр учбової літератури», 2010. – 320 с.
13. Політологічний енциклопедичний словник / В.Б. Авер'янов, І.В. Алексєєнко, С.С. Андрєєв та ін.; В.П. Горбатенко (упоряд.), Ю.С. Шемшученко та ін. – К., 2004. – 428 с.
14. Політологія: відповіді на питання екзаменаційних білетів: Навчальний посібник / за ред. В.Ф.Цвixa. – К.: Знання, 2012. – 374 с.
15. Політологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. / За ред. Цвixa В.Ф., Батрименка О.В. - К.: ВПЦ “Київський університет”, 2010 – 629 с.
16. Соціологія: навч. посібник / За редакцією С.О. Макеєва. – К., 1999.
17. Спеціальні та галузеві соціології / За ред. В.Є.Пилипенка / Навч.посібник 2-е видання. – К.: «Каравела», 2004. – 350 с.
18. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 472 с.

Додаткова:

21. Арістотель. Політика. Пер. з давньогрек. та передм. О. Кислюка. – К.: Основи. 2003. – 239 с.
22. Бергер П. Приглашение в социологию. Гуманистическая перспектива. М.: Аспект-Пресс, 1996. – 264 с.
23. Вебер М. Государство і суспільство / Макс Вебер; пер. з нім. М. Кушнір. — К.: Всесвіт, 2013. — 1112 с.
24. Вебер М. Покликання до політики // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. Олександр Погорілий. – К.: Основи, 1998. – С. 173-191.
25. Вектори змін українського суспільства / За ред. В.М.Ворони, М.О.Шульги. – К.: Інститут соціології НАН України, 2014. – 466 с.
26. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології (від античності до початку ХХ ст.). К.: Либідь. 1993.
27. Истон Д. Категории системного анализа политики / Антология мировой политической мысли. В 5 т. Т. II. Зарубежная политическая мысль в ХХ в. – М.: Мысль, 1997. – С. 630-642.
28. Кирилюк Ф.М., Батрименко О.В. Історія зарубіжних політичних вчень. Навч.-метод. посібник. – К.: ТОВ “ХХІ століття: Діалог культур”, 2005. – 256 с.
29. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера / Євгеній Причепій (ред.). – К.: ВК ТОВ “Тандем”, 2002. – 582 с.
30. Ленуар Р., Мерльє Д., Пенто Л., Шампань П. Начала практической социологии / Пер. с фр. – М.: Институт экспериментальной социологии; СПб: «Алтейя», 2001. – 410 с.
31. Мак'явеллі Н. Державець. Флорентійські хроніки – К.: Фоліо, 2013. – 512 с.
32. Мертон Р. Социальная теория и социальная структура (фрагменты) / Подобр. ред. В.В.Танчера. – Киев: Ин-т социологии, 1996. – 112 с.

33. Миллс Ч.Р. Социологическое изображение // пер. с англ. О.А.Обремко. М.: NotaBene, 2001. – 264 с.
34. Парсонс В. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики. - К.: Києво-Могилянська академія, 2006. - 550 с.
35. Платон. Держава. – К.: Основи, 2005. – 355 с.
36. Рассел Б. История западной философии и ее связи с политическими и социальными условиями от Античности до наших дней. - М., 2010. - 832 с.
37. Соціологія політики: Енцикл.словник / Авт.-упоряд. В.А. Полторак, О.В. Петров, А.В.Толстоухов. – К.: Вид-во Європ.ун-ту, 2009. – 442 с.
38. Heywood A. Political Ideologies: An Introduction. - Palgrave Macmillan; Fifth Edition, 2012. - 392 p.
39. Introduction to Politics / R. Garner (Author), P. Ferdinand (Author), S. Lawson (Author). - Oxford University Press; 2 edition, 2012. - 560 p.
40. Lipset S. M. Political Man: The Social Bases of Politics. - The Johns Hopkins University Press, 1981. - 608 p.